

ความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1
วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567
Students' and Parents' Satisfaction with the Measures for Preventing and
Addressing Drug Problems in Educational Institutions: A Case Study of
First-Year Vocational Certificate Students at Phetkasem College of
Management Technology in the Academic Year 2024

กมลภัทร ยูพาสวัสดิ์

Kamolpat Yupasawat

วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม

Phetkasem Management Technological College

Corresponding Author E-mail: ajkaisri@petkasem.ac.th

Received: 10 Dec 2025

Revised: 24 Dec 2025

Accepted: 26 Dec 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจระหว่างนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม จำแนกตามเพศ และการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 330 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-Test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง พบว่า ระบบการเฝ้าระวังระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย ตามลำดับ ส่วนระบบการให้คำปรึกษามีความพึงพอใจน้อยสุด 2) เมื่อพิจารณาตามเพศของผู้ปกครองนักเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ประกอบด้วย ระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบเฝ้าระวัง ระบบการสนับสนุน

จากชุมชนและเครือข่าย และระบบบริหารจัดการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยระบบการให้คำปรึกษาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจการบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของฝ่ายกิจการนักศึกษา ประกอบด้วย ระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบเฝ้าระวังระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย และระบบบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยระบบการให้คำปรึกษาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) เมื่อพิจารณาตามอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ประกอบด้วย ระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบการให้คำปรึกษา ระบบเฝ้าระวังและระบบบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: มาตรการป้องกัน, ปัญหายาเสพติด, สถานศึกษา, นักศึกษาและผู้ปกครอง

Abstract

This research aimed to 1) study the satisfaction of students with measures to prevent and solve drug problems in educational institutions,

and 2) compare the level of satisfaction between students and parents regarding drug prevention and problem solving among first-year

vocational certificate students at Phetkasem Management Technology College, categorized by gender and education level. The sample consisted of 330 parents of students. The research instrument was a questionnaire on student and parent satisfaction with drug prevention and problem solving among first-year vocational certificate students at Phetkasem Management Technology College, using a 5-level Likert scale. The statistical methods used for data analysis were mean, standard deviation, and independent sample t-test.

The research results showed that 1) regarding the satisfaction of students with measures to prevent and solve drug problems in educational institutions, first-year vocational certificate students at Phetkasem Management Technology College, the aspects with the highest mean scores were the surveillance system, the drug prevention and problem solving system, and the community and network support system, respectively. The counseling system had the lowest satisfaction level. 2) When considering the gender of the students' parents, Factors affecting student and parent satisfaction with drug prevention and rehabilitation among first-year vocational certificate students at Phetkasem Management Technology College include the information system, drug prevention and rehabilitation system, surveillance system, community and network support system, and management system. These factors are statistically significant at the .05 level. The counseling system factor was not statistically significant. 3) When considering the educational level of the students' parents, the factors affecting satisfaction with the student affairs department's drug prevention and rehabilitation management include the information system, drug prevention and rehabilitation system, surveillance system, community and network support system, and management system. These factors were

statistically significant at the .05 level. The counseling system factor was not statistically significant. 4) When considering the occupation of the students' parents, the factors affecting student and parent satisfaction with drug prevention and rehabilitation among first-year vocational certificate students at Phetkasem Management Technology College include the information system, drug prevention and rehabilitation system, counseling system, surveillance system, and management system. These factors were statistically significant at the .05 level. The community and network support system factor was not statistically significant.

Keyword: Drug prevention, rehabilitation measures, educational institutions, Student and parent satisfaction

บทนำ

ปัญหาเสพติดถือเป็นปัญหาที่ทุกประเทศให้ความสำคัญ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในทุกภาคส่วนของสังคม การแพร่ระบาดของยาเสพติดยังคงมีอยู่ต่อเนื่อง แม้จะมีกฎหมายที่มีบทลงโทษรุนแรงก็ตาม จากรายงานสถานการณ์ยาเสพติดโลกปี 2017 พบว่า จำนวนผู้ขายยาเสพติดทั่วโลกที่ได้ทำการสำรวจมาตั้งแต่ปี 2006 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสถิติที่สำรวจล่าสุดในปี 2015 พบว่า จำนวนประชากรโลกที่มีอายุระหว่าง 15-64 ปี มีอาร์ขายยาเสพติดจำนวนมากถึง 255 ล้านคน ซึ่งเพิ่มจากปี 2014 ถึง 8 ล้านคน และอาจกล่าวได้ว่าประชากรในช่วงอายุระหว่าง 15-64 ปี ทุกๆ 20 คน จะมีการใช้สารเสพติด 1 คน ผลจากการสำรวจจึงพบว่าแนวโน้มการใช้ยาเสพติดยังอยู่ในระดับคงที่หรืออาจเพิ่มขึ้นได้ในอนาคต ตามอัตราการเพิ่มขึ้นของประชาโลก (United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). 2017, p.13) จากรายงานผลสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นในระดับโลกยังอยู่ในระดับที่รุนแรงและเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนของสังคมโลกต้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่อไป

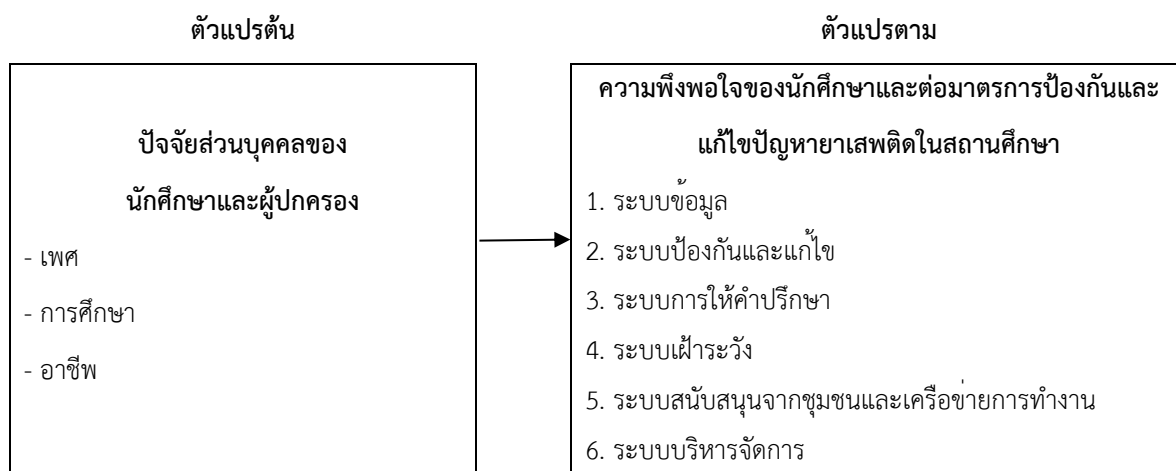
สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการจัดกิจกรรมให้ความรู้ การรณรงค์สร้าง ความตระหนัก การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง และการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานดังกล่าว อาจมีประสิทธิภาพแตกต่างกันตามความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครอง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครอง ต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากสามารถสะท้อนความคิดเห็นจริงของผู้เกี่ยวข้อง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ที่ถือเป็นนโยบายหลักในการดูแลนักเรียนนักศึกษา ตามนโยบาย “ทักษะวิชาชีพดี มีคุณธรรม” และส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ของทางวิทยาลัย “มีวินัย ใจสุจริต จิตอาสา” ซึ่งทางวิทยาลัยให้ความสำคัญนอกเหนือจากการพัฒนาด้านความรู้และทักษะด้านวิชาการ แล้วยังจะต้องมีการดูแลนักเรียนนักศึกษาเพื่อให้สามารถเป็นคนที่มีความประพฤติดีมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ และเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับส่วนงานที่เกี่ยวข้องได้มีการวางแผนและพัฒนาระบบการบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษา ให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ทันทั่วทั้งที่สามารถดูแลนักเรียนนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจระหว่างนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาแตกต่างจากความพึงพอใจของผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักศึกษาและผู้ปกครองที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีผลต่อความพึงพอใจต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ยาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ต่อสถานศึกษา ได้ข้อมูลความพึงพอใจและความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรม มาตรการ และแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลสนับสนุนในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติด้านการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา และเป็นแนวทางหรือต้นแบบให้สถานศึกษาอื่น ๆ นำไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่เหมาะสม

แนวคิด/ทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับระบบงานเพื่อรองรับการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553, น. 59-63) ได้สรุปผล การศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาจัดเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดลงสู่แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ท่ามกลาง สถานการณ์ปัญหาในรูปแบบที่หลากหลายซับซ้อนและแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็วภายใต้สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสังคมปัจจุบัน สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบงานป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติด โดยจะต้องประสานการทำงานแบบบูรณาการการทำงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็ม ประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โดยแบ่งออกเป็น 6 แนวทาง ดังนี้

1. ระบบข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการและเป็นปัจจุบันเพื่อนำไปประกอบ การวางแผนและแนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยข้อมูลมีจัดเก็บ ได้แก่ 1) ข้อมูลสภาพปัญหาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการติดตามเฝ้าระวังปัญหา และจัดทำแผนงาน โครงการและ กิจกรรมในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม 2) ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการจัดเก็บในระเบียบแบบแผน ประเมินพฤติกรรมเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทุกด้านทั้งดีและเปี่ยงเบน เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลและภาพรวมระดับสถานศึกษา

3) ข้อมูลการดำเนินงาน จัดเก็บในรูปแบบเอกสารหรือสื่อมัลติมีเดีย เป็นองค์ความรู้สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

2. ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด การสำรวจสภาพปัญหาจะทราบถึงสถานการณ์ปัญหา และกำหนดกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานได้ชัดเจน โดยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด แต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้ 1) นักเรียนกลุ่มทั่วไปที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด เป็นการดำเนินงานการป้องกัน ภาพกว้างที่ครอบคลุมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน 2) นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด เป็นการดำเนินงานโดยใช้มาตรการแทรกแซงเพื่อให้ความช่วยเหลือและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น 3) นักเรียนกลุ่มที่ติดยาเสพติด เป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปสู่กลุ่มอื่น และส่งนักเรียนเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบำบัดรักษา และติดตามดูแลช่วยเหลือระหว่างที่กลับมาศึกษา 4) นักเรียนที่มีพฤติกรรมขายยาเสพติด เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจในการดำเนินการป้องกันด้วยมาตรการทางการศึกษาและมาตรการทางกฎหมาย

3. ระบบการให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทั้งปัญหาส่วนตัว การเรียน พฤติกรรม เบี่ยงเบนต่าง ๆ และยาเสพติด การให้คำปรึกษาจะช่วยให้เด็กเรียนหาทางแก้ปัญหาได้ ถูกต้องและเหมาะสม ในกระบวนการให้คำปรึกษามีบุคคลหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว รวมทั้งนักจิตวิทยา กรณีที่เป็นปัญหาเชิงลึกต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ต้องปฏิบัติงานสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน พร้อมส่งต่อปัญหาตามสภาพปัญหาและ ศักยภาพของบุคคลที่เข้ามามีส่วนช่วยเหลือ

4. ระบบเฝ้าระวัง เป็นระบบแจ้งเตือนในเรื่องยาเสพติดให้กับผู้เกี่ยวข้องเพื่อเตือนภัย สร้าง สภาวะป้องกันที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการหวนกลับของยาเสพติด โดยการดำเนินการสำรวจสภาพปัญหา และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ รับแจ้งข่าวสารและเบาะแสจากบุคคลภายใน สถานศึกษาและชุมชน แจ้งเตือนปัญหาให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วกัน และจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องและ ปฏิบัติการแก้ไขด้วยการสร้างสภาวะป้องกันปัญหาที่เหมาะสม

5. ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ตามลำพังจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ โดยสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยพัฒนาความร่วมมือภาคีในภาคส่วนต่าง ๆ ให้เป็นเครือข่ายการทำงาน ซึ่งจะให้มีพลังและมีความต่อเนื่องในการทำงาน

6. ระบบบริหารจัดการสถานศึกษาควรจัดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการด้านยาเสพติด เพื่ออำนวยความสะดวกในระบต่าง ๆ ทั้งกลไกระดับห้องเรียน ชั้นเรียน กลุ่ม/ชมรม และโรงเรียน โดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน ซึ่งควรประกอบด้วยผู้แทนผู้บริหาร ครู อาจารย์ทุกฝ่าย ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ในรูปแบบคณะกรรมการนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาหรือ คณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน การอำนวยความสะดวกกิจกรรมด้านยาเสพติด การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านยาเสพติด การกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน การรวบรวมและรายงานผลการดำเนินงาน และการวิจัยและพัฒนาวิชาการด้านยาเสพติดในสถานศึกษา

ความหมายของยาเสพติด จากการศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่า ได้มีผู้ให้ความหมาย ของยาเสพติดได้ดังนี้

องค์การอนามัยโลก (world Health Organization: WHO) ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่ไม่ใช่ยาเสพติดแล้ว จะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไป โดยไม่สามารถหยุดเสกได้และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บต่อร่างกาย และจิตใจ

องค์การสหประชาชาติให้ความหมายว่ายาเสพติด หมายถึง สารใด ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือได้จากธรรมชาติหรือจากการสังเคราะห์ที่มีผลต่อจิตใจและระบบประสาท พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546: 100) ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสกหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกาย

และจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ผื่น กัญชา เฮอร์oin ยานอนหลับ สุรา พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2528 มาตรา 4 ให้ความหมายยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพยาเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพยาเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพยาทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลาและสุขภาพ โดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็น หรือให้ผลผลิตเป็น ยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด ให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายความหมาย ดังนี้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

สภาพร ส่องแสง (2554, หน้า 52) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ เป็นความรู้สึกส่วนตัว เมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนในสิ่งที่ขาดหายไป และเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรวิมาศ ศรีเมือง (2563) ศึกษาการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาการ บริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดและเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในนักศึกษาสาขาวิชาการ บริหารงานตำรวจ จำนวน 250 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.39$) ผลการเปรียบเทียบพบว่า นักศึกษาที่มีเพศและลักษณะที่พึงอาศัยแตกต่างกันมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ นักศึกษาที่มีอายุค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภูมิฐานะ แตกต่างกันมีการป้องกันตนเองจากยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

ฤกษ์ พานทอง และไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2560, น. 179-188) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง ผลการศึกษาในส่วนของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่ามีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก และจากการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่าผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ได้เสนอแนะว่าควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการประชุมวางแผนในการดำเนินงานโดยครูและนักเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

วรรณวิมล จงจรวายสกุล (2562) พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา สาขาวิชา บริหารธุรกิจและบัญชี สถาบันอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษา ระดับและเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพ ครอบครัว ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา 2562 จ านวน 345 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรม ป้องกันยาเสพติดโดยรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบพฤติกรรมภาพรวมจำแนกตามสถานภาพบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชา และเกรดเฉลี่ย มีพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 ด้านสภาพครอบครัว ได้แก่ อาชีพบิดามารดา และรายได้บิดามารดา มีพฤติกรรมป้องกัน ตนเองจากยาเสพติด ไม่แตกต่างกัน

พุทธิพร พงศ์นันท์กุลกิจ (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 108 คน ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, $SD = 8.5$) ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติด ได้แก่ ความแข็งแรงในชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ด้วยปัญญา และทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติด ($\beta = 0.81$, $p < 0.001$; $\beta = 0.23$, $p < 0.05$; $\beta = -0.29$, $p < 0.05$ ตามลำดับ) ซึ่งตัวแปรทั้งสามสามารถรวมทำนายพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดได้ร้อยละ 61.5 ($R_2 = .615$, Adjust $R_2 = .604$, $F = 4.840$, $p < .001$) ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและพยาบาลโดยเฉพาะพยาบาลด้านสุขภาพจิตและจิตเวช ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมความแข็งแรงในชีวิต พฤติกรรมการบริโภคสื่อด้วยปัญญา และทัศนคติต่อการใช้ยาเสพติดเพื่อป้องกันการใช้ ยาเสพติดในนักเรียนต่อไป

สรวิชัย เหล่าตรุณ (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดใน นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส เป็นการวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมป้องกันการใช้สารเสพติด ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 130 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพฤติกรรมป้องกันการใช้สารเสพติด เท่ากับ 3.77 ($SD = 0.85$) ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการใช้สารเสพติด ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพกับเพื่อน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\beta = 0.249$, 0.240 , 0.196 , 0.185 , $p < 0.01$ ตามลำดับ) ตัวแปรทำนายทั้ง 4 สามารถรวมทำนายพฤติกรรมการใช้ สารเสพติดได้ร้อยละ 40.9 (Adjust $R_2 = 0.390$, $F = 4.942$, $p < 0.05$) ผลการวิจัยครั้งนี้ให้ข้อเสนอแนะว่า พยาบาลโดยเฉพาะที่รับผิดชอบงานด้านสุขภาพจิตและจิตเวช ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมสัมพันธภาพใน ครอบครัว อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพกับเพื่อน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อป้องกันการใช้สารเสพติดใน นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส และในวัยรุ่น

สุวพันธุ์ คะโยธา และวรุฬพงศ์ ภักดีกุล (2561) ศึกษาปัจจัยเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดและปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันยาเสพติดของเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตเทศบาลนครสกลนคร การวิจัยเชิงสำรวจนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเสพติด ปัจจัยเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดและปัจจัยที่มีผลต่อการ ปฏิบัติตนป้องกันการใช้สารเสพติดของเยาวชนจำนวน 393 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนกลุ่มตัวอย่างมีการใช้สารเสพติด ร้อยละ 43.5 ดื่มสุราร้อยละ 77.8 สูบบุหรี่ ร้อยละ 39.8 ยาวัง ร้อยละ 29.2 และกัญชา ร้อยละ 8.2 มีความรู้เรื่องสารเสพติดและกฎหมายด้านสารเสพติดในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.0 ($\bar{x} = 14.21 \pm 3.2$) มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันการเสพยาเสพติด ในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.7 ($\bar{x} = 100.95 \pm 14.6$) ปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการเสพยาเสพติดในระดับมาก ร้อยละ 49.7 ($\bar{x} = 73.78 \pm 12.1$) ปัจจัยด้านเพศ อายุชั้นปีการศึกษา ค่าใช้จ่ายต่อวัน การเล่นเกมพนัน การเที่ยวกลางคืน การ ปรึกษาคณกรัก การหนีเรียน เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดของเยาวชน ($p < 0.05$) ส่วนปัจจัยด้านความรู้ เรื่องสารเสพติดและกฎหมาย การอ่านหนังสือ การออกกำลังกาย ทัศนคติ การช่วยเหลือ งานบ้าน อายุ และการ สนับสนุนของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่สามารถร่วมกันทำนายการป้องกันการใช้สารเสพติดได้ร้อยละ 27.5 ($R^2 = 0.275$; $p < 0.05$)

ระเบียบวิธีวิจัย

ด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาจำนวน 1,200 คน และผู้ปกครอง จำนวน 1,200 คน ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม รวมทั้งสิ้น 2,400 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาและผู้ปกครอง จำนวน 330 คน โดยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากตารางเลขสุ่มของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan.1970)

ตัวแปรต้น/ตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น คือปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

เพศ	1) ชาย	2) หญิง	
การศึกษา	1) ประถมศึกษา	2) มัธยมศึกษาตอนต้น	3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
	4) อนุปริญญา/ปวส	5) ปริญญาตรี	6) ปริญญาโท
อาชีพ	1) ราชการ	2) เอกชน	

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับ เพศ การศึกษา และอาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ประกอบด้วย 6 ด้านดังนี้ 1) ระบบข้อมูล 2) ระบบป้องกันและแก้ไข 3) ระบบการให้คำปรึกษา 4) ระบบเฝ้าระวัง 5) ระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน 6) ระบบบริหารจัดการ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale)

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ขึ้นไป จากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจริง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .856

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ทำหนังสือบันทึกข้อความเพื่อขอความอนุญาติจากผู้รับใบอนุญาต/ผู้อำนวยการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม และแจ้งวัตถุประสงค์ของการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทราบ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริงมากที่สุด

3. กำหนดวันส่งข้อมูล และเมื่อได้รับข้อมูลไม่ครบจำนวน ผู้วิจัยดำเนินการติดตามการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ได้แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 330 ฉบับ เก็บแบบสอบถามคืนมาได้ 330 ฉบับคิดเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

- สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ความถี่และร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันใช้ (Independent Sample t-Test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ การศึกษา และอาชีพ

N = 330

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	150	45.45
2. หญิง	180	54.55
รวม	330	100
การศึกษา		
1. ประถมศึกษา	5	1.51
2. มัธยมศึกษาปีที่ 3	80	24.24
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	115	34.84
4. อนุปริญญา หรือ ปวส	65	19.69
5.ปริญญาตรี	59	17.87
6.ปริญญาโท	6	1.85
รวม	330	100
อาชีพ		
ทำงานราชการ	74	22.42
ทำงานเอกชนและประกอบอาชีพส่วนตัว	256	77.58
รวม	330	100

จากตาราง 1 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 330 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 และเป็นเพศชาย จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 จำแนกตามการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 34.84 รองลงมา สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 24.24 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ทำงานเอกชนและประกอบอาชีพส่วนตัว 256 คน คิดเป็นร้อยละ 77.58 และทำงานราชการ 74 คน คิดเป็นร้อยละ 22.42

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567

N = 330

ที่	การบริหารงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของฝ่ายกิจการนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการปฏิบัติ อันดับที่	ระดับ
1	ระบบข้อมูล	4.30	0.49	5	มาก
2	ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	4.43	0.52	2	มาก
3	ระบบการให้คำปรึกษา	4.27	0.48	6	มาก
4	ระบบเฝ้าระวัง	4.48	0.53	1	มาก
5	ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย	4.37	0.51	3	มาก
6	ระบบบริหารจัดการ	4.31	0.50	4	มาก
รวม		4.36	0.51		มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567 ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง พบว่า ระบบการเฝ้าระวัง ($\bar{x} = 4.48$) ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ($\bar{x} = 4.43$) และด้านระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย ($\bar{x} = 4.37$) ตามลำดับ ส่วนระบบการให้คำปรึกษามีความพึงพอใจต่ำที่สุด ($\bar{x} = 4.27$)

ตาราง 3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567 จำแนกตามเพศผู้ปกครองนักเรียน

ปัจจัย	เพศ	$\bar{x}$	SD	T-test	Sig.
ระบบข้อมูล	ชาย	4.57	.708	6.024	.000
	หญิง	4.02	.915	6.164	.000
ระบบป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด	ชาย	4.80	.543	10.429	.000
	หญิง	3.90	.925	10.903	.000
ระบบการให้คำปรึกษา	ชาย	4.42	.616	-.162	.872
	หญิง	4.43	.733	-.164	.870
ระบบเฝ้าระวัง	ชาย	4.58	.495	2.416	.016
	หญิง	4.40	.796	2.506	.013
ระบบการสนับสนุนจาก ชุมชนและเครือข่าย	ชาย	4.48	.599	2.612	.009
	หญิง	4.27	.812	2.684	.008
ระบบบริหารจัดการ	ชาย	4.70	.459	9.188	.000
	หญิง	3.97	.874	9.626	.000

จากตาราง 3 เมื่อแยกตามเพศของผู้ปกครองและนักศึกษา พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบเฝ้าระวัง ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย และระบบบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านระบบการให้คำปรึกษาไม่มีแตกต่างกัน

ตาราง 4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ปัจจัย	อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	SD	T-test	Sig.
ระบบข้อมูล	ราชการ	4.50	.831	2.571	.011
	เอกชน	4.20	.872	2.639	.009
ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	ราชการ	4.59	.719	3.127	.002
	เอกชน	4.23	.923	3.582	.000
ระบบการให้คำปรึกษา	ราชการ	4.63	.512	2.923	.004
	เอกชน	4.37	.714	3.491	.001
ระบบเฝ้าระวัง	ราชการ	4.79	.404	4.790	.000
	เอกชน	4.39	.689	6.313	.000
ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย	ราชการ	4.45	.686	1.162	.246
	เอกชน	4.34	.741	1.212	.228
ระบบบริหารจัดการ	ราชการ	4.79	.404	6.370	.000
	เอกชน	4.16	.831	9.080	.000

จากตาราง 4 เมื่อแยกตามระดับอาชีพของผู้ปกครองนักศึกษา พบว่าความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567 พบว่า ด้านระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบการให้คำปรึกษา ระบบเฝ้าระวัง และระบบบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายไม่แตกต่างกัน

สรุป

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567 รายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง พบว่า ระบบการเฝ้าระวัง ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และด้านระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย ตามลำดับ ส่วนระบบการให้คำปรึกษามีความพึงพอใจน้อยสุด

2. เมื่อพิจารณาตามเพศของผู้ปกครองนักเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบเฝ้าระวัง ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย และระบบบริหารจัดการ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยระบบการให้คำปรึกษาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาตามอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบการให้คำปรึกษา ระบบเฝ้าระวัง และระบบบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายได้ดังนี้

1. สรุปความพึงพอใจของนักศึกษาต่อมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2566 ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทางวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการดูแลนักเรียน นักศึกษา อย่างจริงจัง โดยให้ปฏิบัติตามนโยบาย “ระบบดูแลเด่น เน้นวิชาการ” เพราะนอกจากการดูแลนักเรียนในเรื่องของวิชาการและทักษะทางวิชาชีพแล้ว ทางวิทยาลัยยังให้ความสำคัญกับการดูแล นักเรียน นักศึกษา โดยมีระบบการดูแล ตั้งแต่มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา มีการคัดกรอง รู้จักประวัติ เป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไข การส่งเสริม และการส่งต่อ อย่างมีระบบ ทั้งนี้อาจสืบเนื่อง มาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาดังมาตรา 6 ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 5)

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาและผู้ปกครองต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ปีการศึกษา 2566 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง มีประเด็นปัจจัยระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่าย ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ยังสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานชุมชนและเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหายาเสพติดจากภายนอกสถานศึกษาไม่มากพอ จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนยังไม่เชื่อมั่นในระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีสิ่งที่วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม จะต้องพัฒนาระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการสรรหาบุคลากรนักจิตวิทยาวัยรุ่น ผู้ที่มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานที่สามารถให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานระบบป้องกันและแก้ไขยาเสพติดของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็ว

1.2 ควรมีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่ายเฝ้าระวังให้กว้างขวางและครอบคลุมพื้นที่บริเวณที่มีจุดเสี่ยงมากขึ้น เพื่อให้มีฐานข้อมูลเพิ่มขึ้นในระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นอกเหนือจากการเยี่ยมบ้านนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของวิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลของปัญหาและแนวทางในการแก้ไข้ปัญหา ทั้งนี้เพื่อใช้ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

2.2 ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของวิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณะ พานทอง และไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2560). การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 8 (น. 179-188). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- พุทธิพร พงศ์นันท์กุลกิจ. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วรรณวิมล จงจรวัย. (2562). พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษาสาขาวิชาบริหารธุรกิจและบัญชี สถาบันอาชีวศึกษา [รายงานการวิจัย]. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554). คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 154/2554 เรื่องยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สรวิชัย เหล่าตรุณ. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันการใช้สารเสพติดในนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวพันธุ์ ศรีสโยธา และวรุฬพงศ์ ภักดีกุล. (2561). ปัจจัยเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติดและปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันยาเสพติดของเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตเทศบาลนครสกลนคร. *วารสารโรงพยาบาลสกลนคร*, 21(3), 84–95.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *EDUCATIONAL AND PSYCHOLOGICAL MEASUREMENT*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- United Nations Office on Drugs and Crime. (2017). *WORLD DRUG REPORT 2017* (United Nations Publication). https://www.unodc.org/wdr2017/field/Booklet_1_EXSUM.pdf